

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 67

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Απόστολο Αβδελά
2. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Χήτα

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1272/16.11.2021 Ερώτηση με θέμα:
«Ερώτηση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος περί συμμετοχής του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού σε διενέργεια δημοπρασίας στο Παρίσι έργων του μεγάλου αιογράφου και λαϊκού ζωγράφου Θεόφιλου Κεφαλά-Χατζημιχαήλ του Λέσβιου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1272/16.11.2021 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Απόστολου Αβδελά, Κωνσταντίνου Χήτα και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα έργα του ζωγράφου Θεόφιλου, προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν. 3028/2002 (Α' 153) συνολικά ως νεότερα μνημεία. Συγκεκριμένα, με την με αρ. πρωτ. ΥΠΠΕ/ΑΡΧΑΙΟΤ/Α/Φ31/42348/4015/5-8-1976 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ1025/Β/13-8-1976), τα έργα του λαϊκού ζωγράφου Θεοφίλου Χατζημιχαήλ έχουν χαρακτηριστεί ως «*χρήζοντα ειδικής κρατικής προστασίας, οπουδήποτε και εάν ευρίσκονται*».

Παράλληλα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, και σε εφαρμογή του άρθρου 73 του Ν. 3028/2002, η Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς έχει προχωρήσει από το 2015 και εξής στην καταγραφή ή/και τον εξατομικευμένο χαρακτηρισμό συνολικά πάνω από 250 μεμονωμένων έργων του Θεόφιλου. Τα περισσότερα από τα έργα αυτά ανήκουν στις συλλογές Δημόσιων Μουσείων και Πινακοθηκών (π.χ. Μουσείο-Βιβλιοθήκη Στρατή Ελευθεριάδη-Τέγιοδε στη Βαρεία της Μυτιλήνης που εμποτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Μουσείο Θεόφιλου στη Βαρεία Λέσβου, συλλογή Ξύδη Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, συλλογή Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού στην Αθήνα, συλλογή Μουσείου Νεοελληνικής Τέχνης του Δήμου Ρόδου, συλλογή Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος στο Ναύπλιο, Λαογραφική Συλλογή του Κίτσου Μακρή ιδιοκτησίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στον Βόλο). Ενδεικτικά, για 96 από αυτά, ο χαρακτηρισμός τους ως κινητά μνημεία έγινε ύστερα από την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων και τη σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς τον Μάρτιο του 2020 (ΦΕΚ Β' 1096/2020), ενώ για 45 από αυτά, ο χαρακτηρισμός τους ως κινητά μνημεία έγινε ύστερα από την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων και τη σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς τον Νοέμβριο του 2020 (ΦΕΚ Β' 4872/2020).

Επί του πρώτου και δεύτερου ερωτήματος

Επισημαίνεται ότι η νομοθεσία δεν απαγορεύει να ανήκει η κυριότητα και νομή χαρακτηρισμένων έργων και σε φυσικά ή σε άλλα πλην του Δημοσίου πρόσωπα, σε κάθε περίπτωση ωστόσο, ως νεότερα μνημεία, τα έργα του Θεόφιλου, προστατεύονται από τις διατάξεις των άρθρων 27, 28, 32, και 34 του Ν. 3028/2002, για την εφαρμογή των οποίων μεριμνούν, βάσει του σε ισχύ Οργανισμού του ΥΠΠΟΑ (ΦΕΚ 7/Α/22-1-2018), οι κατά τόπους αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, και που αφορούν αφενός μεν στις υποχρεώσεις των κυρίων των μνημείων και τους όρους μεταβίβασης της κυριότητάς τους, αφετέρου δε στις υποχρεώσεις των δημοπρατών.

Το ΥΠΠΟΑ δεν έχει συμμετάσχει ποτέ στο παρελθόν σε δημοπρασία με σκοπό την αγορά έργων του λαϊκού ζωγράφου Θεόφιλου παρά μόνο για να τη διακόψει για λόγους προστασίας των έργων αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002, όταν δεν πληρούνταν οι προαναφερθείσες υποχρεώσεις.

Επιπροσθέτως, τα προαναφερθέντα χαρακτηρισμένα έργα συνιστούν ένα εκτεταμένο σύνολο στο οποίο αντιπροσωπεύεται πλήρως η πλούσια και πολυετής καλλιτεχνική παραγωγή του Θεόφιλου. Δεδομένου μάλιστα ότι το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου αυτού ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο και είναι ελεύθερα προσβάσιμο τόσο από το ευρύ όσο και από το ειδικό κοινό (μελετητές κ.ά.), δεν κρίθηκε σκόπιμη εκ μέρους των αρμοδίων υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ (Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς) η αγορά από το ΥΠΠΟΑ των έργων που δημοπρατήθηκαν από τον οίκο δημοπρασιών Bonhams στις 24/11/2021. Για τους ίδιους λόγους δεν κρίθηκε σκόπιμη η απόκτηση του έργου που δημοπρατήθηκε τον Μάιο του 2021.

Ο Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
Νικόλας Γιατρομανωλάκης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Σύγχρονου Πολιτισμού
2. ΓΔΣΠ
3. ΔΙΝΕΠΟΚ